

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — 50 »
 Helyben naznož uođiva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vülékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 6.

Egy ezeréves kincs.

Midőn hanyatló százévünk legnagyobb hadvezére, Napoleón, Egyiptomban készült aratni babérait, a piramisok előtt felállítván hadcsapatait, lelkesítő beszédet intézett hozzájuk, melynek leginkább kimagasló mondása az volt, hogy négy ezer év néz le a gúlákról a francia katonákra és fogja csodálni vitézségüket.

Ezek a gúlák királyi sirbaltok, melyekhez a francziáknak annyi közülük volt, mint nekünk az amerikai aztékek réges régi emlékéhez. De azért kimondhatatlan lelkesedés ragadta meg őket és rövid, de elhatározó ütközetben tönkre tették a mamelukokat. (Nomen — omen.)

Mennyivel szerencsésebbek vagyunk mi magyarok, kik ott szemlélhetjük most ezeréves fennállásunk zálogát, palládiumát, a magyar szent koronát a budavári Mátyás-templomban, hová tegnap dél előtt ünnepélyes menetben vitték az ország egyházfejedelmei s zászlósaik tengernyi népsokaság kíséretében, mint alább részletesen olvasható.

Ez nem sarkos, nem halált hirdető gránithant, hanem életet adó szent nemzeti kincs, mely a magyar állam s királyság sarkalatos dogmája és alkotmányos szabadságaink biztosítója.

Vegyétek el e koronát a magyartól és

elveszítitek ezeréves történetét, multja minden dicsőségét, boldog jövője minden létfeltételét.

Nem az ércz, sem a drágakövek rajta, adják meg neki ezt a megbecsülhetetlen értéket, hanem a keresztény polgárosodás dajkájának, a pápaságnak áldása, amelyet vele együtt ajándékba adott nemzetünknek és azóta folyton folyvást megújított, mint legutóbb XIII. Leo pápa a magyar püspöki karhoz intézett és végzetlen szeretettől önként áradozó körlevelében.

Ám kutassa bárki a magyar történelmet, még ha oly szkeptikus volna is, ha igaz s őszinte képes még lenni, be fogja s be kell vallania, hogy az a szent korona áldást hozott a magyar nemzetnek, a pápák áldása pedig népünk viszontagságos multjában oltalmat s segédelmet nyújtott külső s belső ellenességgel szemben. Ehhez a nemzeti palládiumhoz fűződik azonfelül szent s nagy királyaink dicsőséges emléke, mely ősi hagyományként szállt apáról fiúra és szülő anyja volt annak az ősi erénynek, mely a magyart örömben s búban megóvta a veszedelemtől.

Soha tanulságosabb korszak nem virradt hazánkra, mint az ezeréves fennállást közvetlenül megelőző ötven esztendő, melynek egyik fele ideje alatt a korona hatálya kétségbe vonatott, csak

azért talán, hogy annál dicsőségesebb elismerésben részesüljön a másik fél idő alatt, mely a koronázástól napjainkig szemeink előtt folyt le.

Magyarok, véreim! Ezeréves multunk, atyáink dicső emléke, hagyománya, hite és nemzeti büszkesége, ezerév isteni áldása tekint le reánk e koronáról.

Megfeledezhetnénk-e valaha ennek a nemzeti szent palládiumnak eredetéről, multjáról és azokról a kötelességekről, melyeket a nemzeti lét ez ékesen szóló tanuja hangosan hirdet: Van-e korcs magyar, aki követhetné az aradi zsidók példáját, akik a koronát megcsufították, levevén róla a keresztelt s szentek képeit, és csak a pengő aranyat tartván meg?

Arany van elég, de magyar s szent koronátok csak egy van, véreim, magyarok,

Ha eldobjátok róla és magatokról! szivetekből a keresztelt s annak szent hitét, mitek marad?

Semmi!

Azért esküdjünk meg az ezeréves ünnepek alkalmából, mint királyunk megesküvék koronázásakor, hogy mindvégig hűvek leszünk nemzeti koronánk szent hagyományaihoz, amelyeket tiszteletben tartani és utódainknak is szeplőtelenül átadni leglelkiesmeretesebb hazafias kötelességünknek ismerünk. Isten minket úgy segéljen!

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Böldi Sándor.

— Rajz. —

Irta: Kritsa Róza.

Naphosszat ott ül, emeletes csinos házában erkélyén, bodor füstöt eregetve öblös tajték pipájából s csak olyankor rezzen föl mély gondolataiból, midőn az utcán járó-kelők némelyike föl szólal hozzá:

— Jó napot kívánok, Sándor bácsi, hogy s mint szolgál egészsége?

Ilyenkor jól szemügyre veszi az illetőt s ha nincs nyére a köszöntgető, kurtán-furesán így kiált le:

— Adjon Isten! — S többé nem is pillant a távozó felé.

Ha pedig kedvére való ismerőst fedez fel a kérdezősködőben, nyájasan így felel:

— Szervusz; Köszönöm kérdéset, öcsém: a legjobb egészségnek örvendek. Jer csak fel hozzám, hogy üritsünk ki egy pohár bufelejtőt.

S jaj annak, a ki vonakodik meghívását elfogadni: ott menten úgy össze szidja, hogy nem marad ópség rajta.

Ellenben, ha a meghívott készséggel megy fel hozzá, az már az ő embere. Elejébe megy a lépcsőkhöz; ebédlőjébe vezet és eselődjével a legfinomabb borokat rakatja az asztalra. Töltőt egy a kedves vendégnek s unszolja hogy po-

harát minél gyakrabban üritgesse, miközben folytonos csevegésével igyekszik őt mulattatni. Midőn aztán a gyakori pohárkövezintásra jól neki melegszik, előveszi az ő legkedveltebb témáját és kéri szépen vendégét, hogy teljes figyelmével hallgasson reá, mert az nem mindennapi történet, a melyet hallani fog.

Elbeszélésének fő alakja a — felesége, a kit mártírként szerepeltet s néha a könnyezésig elérzékenyül annak kínos helyzeté miatt; és átkozza a sorsot, a mely nem engedi meg neki azt, hogy feleségének megmentését eszközölhesse. — — —

Most is ott ül az erkélyen, alacsony karszékén, lábait keresztbe téve szájában az elmaradhatlan tajtékpipával.

Gondolkozik . . . Arca különféle változásokon megy át: egyik pillanatban derűt, boldogságot sugároz s melázva tekint a távolba; majd szomoruvá válik arca s szemeiben aggodalom, részvét tükröződik; néha harag fétja át minden vonását s összeráncolt szemöldei alól olyan rémesen villognak szemei. Jobb kezét ökölbe szorítva, mintegy fenyegetni látszik valakit . . .

— Alázatos szolgálja, Sándor bácsi! — Kiált fel egy csengő ifju hang.

A gondolataiban megzavart Sándor bácsi fürkészően tekint le az erkély vasrácsán át s a köszöntőben egy — a szomszéd városkában lakó — jó barátjának fiára ismervén, a legnyájásabban mondá:

— Szervusz, Viktor öcsém; hát mi szél hozott ide? Mint megemberesedtél a mióta nem

láttalak . . . Jer csak fel hozzám, hogy üritsünk ki egy pohár bufelejtőt.

— Csak néhány napja vagyok otthon s most ide a nagynéni látogatására jöttem.

— Igaz no, hiszen már beállott az iskolai szünet. Az érettségét letettük ugy-e? . . . De hát jer már no, majd a jó bor mellett mindent bőviben elbeszélünk egymásnak . . .

— Köszönöm, édes Sándor bácsi; majd máskor fogom igénybe venni vendégszeretetét; most sietnem kell, mert a nagynéni értesítve van arról, hogy ma érkezem s nagyon várja jöttömet. Ha most hozzá nem megyek, azt hinné, hogy a vonaton valami bajom történt.

— Hogyan! — kiáltá méltatlankodva Sándor bácsi — Te visszautasítod az én szíves meghívásomat? . . . Tartsd szerencsédnek, ha doktor Boldi Sándor házához jöhetsz! . . . Meg is írom az apádnak, hogy milyen nagyon kiműveltél magad a nagyvárosi iskolában. És elmondom mindenkinek, hogy a jogvézett Kelemen Viktor egy . . .

— Az Istenre kérem, elég már! Ne szidjon tovább, édes Sándor bácsi. Most azonnal megyek — mondá restelkedve a csinos fiatal ember, mert észre vette, hogy a szomszéd házak ablakain női fejek jelentek meg, hallgatni a haragos ember szidalmait s látta, a mint nem messze tőle, kiváncsi csoportok képződtek az arra haladó emberekből. Nem akaráván neveltség tárgyává lenni, sietett mielőbb elérni a kapu kilincsét; pedig tudta, hogy a jó nagynéni milyen aggodalmak közé jut, ha nem jelenik

A néppárt Kurfélegyházán.

Urnapiján különös látványnak volt tanuja az Alföldnek egyik érdekes városa, K.-Félegyháza. Polonyi, Holló képviselők s ismeretes elvbárátaik minden áron meg akarták gátolni a néppárt nagygyűlését és e célra a hivatalos karhatalommal is szövetkeztek.

A függetlenségi párton kitörülhetetlen szégyenfolt esett ott: ez a párt hozzájárult, sőt megkezdte a gyülekezési, a szólás-szabadság s alkotmányos jogok gyakorlásának elnyomását, azáltal, hogy beszámíthatatlan csöcselket uszított a néppárt vezérei s követői mindmegannyi szabad honpolgár ellen.

Ez a tény alapján fölforgatja az alkotmányba vetett hitet, ha nem tudná ország s világ, hogy Polonyi s Holló azért rendezték ezt a nagy botrányt, mert féltik mandátumikat a néppárttól.

Napirendre térhetünk ekképpen fölöttük és a szabadság profanálása fölött, melyet ez a két ellenzéki férfi a csendőrség oltalma alatt elkövetett.

A német polgári törvénykönyv sorsa.

Ismételten megemlékeztünk már arról, hogy a német parlament új polgári törvénykönyv alkotásával foglalkozik. A betérjlesztett javaslat régen érzett szükségnek felel meg, általános helyesléssel találkozunk, de van hátránya is. Nagy hibája az, hogy a házasságról szóló része teljesen mellőzi az egyházi házasságot. Ezért a centrumpart a bizottsági tárgyalásnál indítványt nyújtott be a fakultatív polgári házasság behozatala iránt. Az indítvány 2 szavazattal kisebbségben maradt.

Most kezdődik a tárgyalás a plénumban. A javaslat sorsa bizonytalan, mert most már — ha csak el nem fogadják a plénumban az említett indítványt, a centrum az egész javaslatot elveti s így megbukik az egész. A kormány érzi a bajt, s hogy ezt megelőzze felszólította a centrumpartot, hogy lépjen vele kettőre. A centrum nem fogadta el az ajánlatot mert a szociál-demokraták elleni akcióban minden áron szabadkezelt akar.

Hire jár, hogy a centrum még ebben az ülészakban benyújtja ismét a jezsuiták visszatelepítésére irányuló javaslatát, melyet már

kétszer megszavazott a birodalmi gyűlés, de a birodalmi tanácsban nem tudott többséget kapni. A liberálisok persze ezt arra magyarázzák, hogy ezzel a kormányra akar a centrum szelid nyomást gyakorolni. Pedig két évvel előbb kijelentette már a párt, hogy minden évben megfogja ujitani e javaslatát, míg csak a birodalmi tanácsban is el nem nyeri a többséget. Furcsa is az a liberális mérték: a szociálistákat, anarchistákat megtűrik, a jezsuitákat pedig kiűzik az országból — az egyenlőség nevében.

Izgató dászkál.

— Saját tudósítónktól. —

Két feljelentés érkezett a napokban városunkba. Az egyik a görög keleti helynökséghez, a másik pedig a kir. tanfelügyelőséghez. Zsurkucz János vámoslázi néptanító viselt dolgai vannak itt felemlítve s e dolgokon biharmegye e román ajku község lelkésze Bezsán Gábor is megbotráncozott melyeknek nincs más czélja, mint a rút faj elleni gyűlöletet s az ellenkezés konkolyát hinteni, a hajlékony gyermek szívekbe.

A tanszék magasztos hivatását alacsonyította le az-az ember ki ily becstelen tettekre használja azt fel. Az iskolában, ha magyar verset, vagy csak egy magyar szót hall is a gyermekektől, szájára üt s ezt nem általlotta a község magyar lakosai előtt is megtenni.

És a püspökök által elrendelt millénniumi ünnepélyt, nem hogy nem tartotta meg, hanem azt valósággyalgunyárgyává tette s ezavakkal élt: Miközben a magyarokhoz? Hisz ez a föld oláh s az oláh mindég ellensége lesz a magyaroknak.

A Bezsán Gábor lelkész által megtartott millénáris misén pedig a »Gottterhalte«-t énekelte el a növendékekkel, az iskolában pedig a magyar ellenes »Janku«-nótát is betanította.

Magok a szülők kérték a község hatóságától e tanító feljelentését s mint tudósítónk írja, ez már meg is történt sőt a hazafiasságáról s tapintatosságáról általánosan ismert tanfelügyelő meg is ígérte, a baj orvoslását, a gör. kel. püspöki helynökkel egyetemben. Mi sem akarunk nemzetiségi kérdésekbe bocsájtkozni, hiszen a román polgárok józan, komolyan gondolkodó része is megbotráncozik ezen az eseten s egyesek feltűnési vágyáért nem ítélték el a többséget.

Biharmegye román polgárai sohasem

bocsájtkoztak ilyen kérdésekbe s most is józan gondolkodásának adta tanujelét, akkor, amidőn ő magatett meg e nemzetiségi szempontból közveszélyes egyén elleni feljelentést, ki konkolyt akar minden áron hinteni arra a földre, mely minden időben, csak tiszla buzát termett.

Az erélyes tanfelügyelőségtől várjuk ez ügy elintézését s megvagyunk győződve, hogy ez elintézésel mindenki meglesz elégedve.

Nagyvárad város közügyei.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta meg e havi rendes ülését.

Jelen voltak:

Beöthy László főispán mint elnök, Sal Ferencz, Némethy Károly, Rádl Ödön, Rácz Mihály, Tóth Márton, Gyurkovits Kornél, Papp Miklós, dr. Hoványi Ferencz, Frankó Endre, dr. Berkovits Ferencz, Hoványi Géza, Szemes László, Lázár Márton.

A polgármesteri jelentésnek a közegészségügy és közbiztonságra vonatkozó adatait már vasárnapi számunkban közöltük.

Az adóbefizetésekre nézve közli a polgármester, hogy a múlt hóban a viszonyokhoz képest elég jó volt. Befolyt kincstári adóban 38321 frt 90 kr. késedelmi kamatban 384 frt 01 kr. hadmentességi díjban 127 frt 79 kr. kamatban 2 frt 22 kr. bélyeg és jogilletékben 2919 frt 51 kr. mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át. Törvényhatósági utadoban befizettek 7089 frt 57 krt.

A kapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóság a hónap folyamán 20 iparigazolványt adott ki. Ugyanez idő alatt megszűnt 5 iparüzlet.

Közmunkára kiadott: a kövezetvám alapból 920 frt 36 kr.; — az utadóalapból 456 frt 88 kr.; rendkívüli kiadások (lejtmezézés) 78 frt 10 krajczár.

Az ügyforgalom örvendetes adatokat mutat a városi hivatalok tevékenységéről.

A polgármester jelentését tudomásul vették, a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt.

A nagyvárad m. kir. honvédpáncsnokság átiratban tudatja, hogy a városi közegészségügyi bizottságba dr. Papp Oszkár honvéd ezredorvost küldte ki. Tudomásul vették.

A szakelőadókat felkérte a közigazgatási bizottság, hogy a közigazgatásról szóló félévi jelentéshez szükséges adatokat július hó végeig szolgáltatassák át a főjegyzőnek.

Még néhány adó ügyet, felebbezést intéztek el s 4 óra előtt az ülés véget ért.

meg a várt órára. Haragudott önmagára, hogy miért is köszönté a különös öreget.

— Kedves Sándor bácsi — mondá, a mint belépett a szobába. — Ön félre értett engem: én szerencsémnek tartom, ha vendége lehetek. És, hogy szives hívásának más alkalommal óhajtottam eleget tenni, annak oka az, mert a jó nénit a hiábavaló aggodalmaktól akartam megkímélni; de remélem, hogy néhány perczig, a mig itt maradok, nem fog busulásnak eredni.

— Itt nincs perczekről szó öcsém, hallod-e? Az egész délutánt velem fogod tölteni: de, hogy nyugtalanságod ne legyen, elküldöm a cselédet nénedhez, megizenvén neki, hogy vendéget elfogtam.

A csengetésre bejött cseléddel bort s poharakat hozatott s aztán, ígérete szerint a nagynénihez küldte.

— No most ül ide mellém, Viktor öcsém — szólt szívélyesen — s beszélj el, hogy mily sikerrel tetted le vizsgálataidat?

Sándor bácsi a fiatal embert a ki értelmes társalgása által, mind jobban megkedvelteté magát — folyton nógatá poharának üritésére, buzdításul pedig a sajátját mindig egyhuzomban ürité ki s hová-tovább mind érzékenyebbé vált.

— Tudod-e öcsém, mondá szomorú hangon, hogy irigylem az apád dolgát, a kit az Isten ilyen kedves jó gyekkel áldott meg. S az én életem milyen sivár, örömtelen!... Pedig én sem voltam rossz ember soha... Hej! mikor olyan ifju voltam, mint te, de másként

gondoltam a világ folyását... Akkor kinevettem volna azt, a ki nekem bubánatos életet jósol... Apáddal egykoron s igen jóbarátok voltunk; de engem több reménnyel kecsegtetett a jövő, mert tekintélyes állásom mellett, meglehetősen vagyon birtokában voltam, mig apád szerény anyagi körülmények között, csak községi jegyző volt. És ő most boldog ember: oldala mellett a szeretett feleség s körülvéve okos jó gyermekeketől. Mig én...

— Higyje el, Sándor bácsi, szólt vigasztalólag az ifju, hogy apámnak sok gondjába, töprengésbe kerülnek a gyermekei, mert a szerény jegyzői jövedelemből négy gyermekre költöni, bizony nem kicsiny dolog.

— De a gond mellett van is aztán öröme bennök. És velem van a szeretett kedves feleség... Mit ér nekem a gondtalan élet, ha nincs kiben gyönyörködnöm és mit érek a szép házzal, ha kong az ürességtől, sohajtá busan Sándor bácsi. — De hadd beszéljem el neked az én életem szomorúságát. És ha teljes figyelemmel hallgatod azt, tudom, nem vonod meg részvéteket tőlem.

És miután az ifju biztositá, hogy kiváló érdeklődéssel fogja hallgatni, megkezdé élettörténetének elbeszélését.

— 25 éves koromban, ifju szívem egész hevélvel beleszerettem egy gyönyörű fiatal lányba, a ki szintén viszonzni látszott érzelmeimet. De oh csodálatos!... Jött, egy nálamnál előnyösebb kérő és a szeretett leány hűtlen lett hozzám!... A szívemre mért csapás

oly súlyos vala, hogy évekig sinylődtem buskomorságban. Gyűlölettel voltam eltelve az egész női nem iránt, hogy csalódnom kellett abban, a kit szentnek tartottam a többi fölött s a ki szeretetét, hűségét irántam esküvel is számtalanszor bizonyítá!... Elhatároztam, hogy nem fogok soha megnősülni s e szándékomban sem a rokonok, sem a jó barátok nem tudtak megingatni. Pár évet utazással töltöttem el, remélve, hogy megsebbzett szívem így majd gyógyulást nyer. S habár visszajöttem után, szívem sebe már nem vérzett is úgy, de kedélyem azután is borongós maradt. Így töltöttem életemet 45 éves koromig, lázas tevékenységgel hivatalos állásomban. Nagyon keresett orvos valék, mert szerencse kíséré működésemet, habár az emberek sikereimet kiváló eszemnek tulajdoníták.

Egy késő este sietve nyitott be ajtómon egy körülbelül 15 éves fiu és csaknem sirva kért, hogy azonnal menjek vele, mert a nővére nagyon beteg s a mamája oda van az ijedtségtől, miután reggel utazni akarnak.

Vettem kalapomat s követtem a fiut, a ki utközben elbeszélte, hogy atyja, a városunkban időző színész társaság hősjátékosa; anyja a főbb mama-szerepeket játsza és nővére, a ki most igen nagyon beteg, operett-énekesnő, természetesen még csak másodrendű szerepekben. Habár már jó ideje időztek itt a színészek, én közlőrel egyet sem ismertem, mert nem birtam vonzóerővel egy ilyen vándortársaság... Azt is elmondta a fiu, hogy a társulat korán

TÁJÉKOZTATO.

Junius	8. Koronázási évforduló.
>	8. A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.
>	17. A polgári lövész-egylet közgyűlése, d. u. 5 órakor a Sport-pavillonban.
>	19. A nagyváradi-belényes-vaskóhi vasut részvénytársaság közgyűlése d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében.
Julius	1. Aradi mérnökök és építészek útja Nagyváradra.

UJDONSÁGOK.

* **Urnapija.** Gyönyörű verőfényes nap kedvezett csütörtökön az urnapi szertartásnak. Nagyszámu közönség gyűlt össze a székesegyházban és a felállított sátrak körül. Az ünnepélyre kivonult a katonaság, s az oltári Szentséget, melyet Winkler József választott püspök hordozott körül a zöld galyakból készült sátrakra mindenütt a katona zene kísérette. Körmenet után Palotay László kanonok mondott szent beszédet, melyben szépen méltatta az ünnep jelentőségét.

* **A király** jun. 6-án, szombaton reggel érkezik Budapestre. A kir. család tagjai valamennyien f. hó 6-án és 7-én érkeznek a fővárosba s a királyi palotába szállanak. Jelen lesznek az ünnepeken Lajos Viktor kir. herceg, ő felsége öcsese, Stefánia özvegy trónörökösne, leányával Erzsébet kir. hercegnővel, Ferdinánd toszkánai nagyherceg, nejével Alice kir. hercegnővel és leányával Anna főhercegnővel, Ferenc Szalvátor és Rainer kir. hercegek.

* **A királyi palota ünnepélyes alapkövetétele** a király és a legmagasabb udvar jelenlétében e hó 6-án délelőtt tíz órakor fog megtartatni. Ez alkalomból a következő rendőri intézkedések történtek: 1. Az ünnepélyen résztvevő kocsik reggel 9 óráig az Albrecht-uton, disztéren, színház-utcán és Szent György-téren át hajtanak a várpalotához. 2. A kocsik a Szt.-György-téren állíttatnak fel. 3. A tribünökre meghívott vendégek kocsijai a Szent-György-téren és Szent-György-utcán át a tárnok-utczában fognak állani. 4. A nézőközönség csupán a járdákon foglalhat állást. 5. A belső

palota-téren a király, az egyházi és világi főméltóságok részére ünnepi sátor, a főrendek, képviselők és vendégek részére tribün fog felállíttatni. Ezeknek kik által és milyen módon leendő elfoglalása iránt az udvari tisztviselők fognak intézkedni.

* **Az udvari ebédek.** A delegáczióális s a közeledő ünnepekre tervezett udvari ebédeket Károly Lajos kir. herceg halála miatt elhalasztották. A diszebebebe az udvari gyász leteltét követő napokban, a hónap utolsó hetében tartják meg.

* **A vöröskereszt új fővédnök-helyettese.** A magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete most elhunyt fővédnök-helyettese, Károly Lajos főherceg utódjává, mint értesülünk a megboldogultnak fiát, Ferenc Ferdinánd, főherceg trónörökös fogja megválasztani. Az egyesület fővédnöke tudvalevőleg ő felsége a király.

* **A diplomáciai kar Budapestén.** A június 8-iki ünnepélyen teljes számmal jelen lesz. Magából Bécsből a diplomáciai karhoz tartozó 70 személy érkezik Budapestre. Elszállásolásukról Szapáry László gróf gondoskodott.

* **Schlauch és Szilágyi.** Nagyváradi bitoros érseke a múlt vasárnap Szilágyi Dezsővel találkozott az utcán. Így írja azt egy fővárosi lap, amelyre háritjuk a felelősséget a következőkért.

— Engedje Eminenciád — szólítá meg maliciózus mosollyal a volt igazságügyminiszter, hogy őszinte szívből gratuláljak. A lapokból olvasom, hogy Eminenciád az érsek uralmára még mi előttünk a Pokolba került. Lám, még sem mi az egyházpolitikai törvények szerzői jutunk első sorban a Pokolba.

— Kérem Exzellenziádat — felelé a bitoros főpap — tessék disztíngválni. Igaz, hogy mi az egi érsek uralmára együtt Exzellenziád előtt kerültünk a Pokolba, de hamarosan is kiszabadultunk onnan, mert az számunkra csak tisztító helynek bizonyult. De ha Exzellenziád és társai egyszer oda kerülnek. Tamás vagyok benne, hogy kiszabaduljanak tulvilági rendeltetésük végső helyéről.

— Erre az elmés ríposztra Szilágyi sem talált kadenciát.

reggel indul, új szerződési helyére; egy messze városba és a mamája kétségbe van esve a beteg leány miatt, hogy vajjon kibírja-e az utazást és minden reményét belém, a nagy tudományunk híresztelt orvosba helyezi. Néhány biztató szót intézve, a könnyeivel küzködő fiúhoz, meggyorsítom lépteimet s néhány perc múlva célnál voltunk.

Belépvé a szobába, résztvevő szívemre igen érzékenyen hatott az elem tárult jelenet. Egyszerű tiszta ágyon feküdt a beteg leány, önkívületben, láztól vörös arccal; ajkai kicserespedtek s lélekzete rendetlen, fuldokló volt. Az ablak mellett állott az apa, előre görnyedt fejével, kinek arcz kifejezése nem a hőst mutatta most: e percében a csatáját elvesztett embert játszhatta volna... és az anya, fejét két kezére hajtva, roskadtan ült az ágy szélén.

Az ajtónyitás által okozott zajra, az anya jajkiáltással ugrott fel ültéből, míg arczát egy pillanatra az örömmel egy sugara világította meg: bennem a szabadlót remélve s kezemet megragadva, görcsös csuklás között rimázkodott, hogy leánya egészségét állítsam helyre. Az apa is hozzám jött s reszkető hangon tudakolá a betegség mibenlétét.

Megvizsgálva a beteget, azonnal látám, hogy a legveszélyesebb hagymázban szenved, de azért igyekeztem a szülőket lehetőleg megnyugtanni. Azt azonban kijelentém, hogy a betegség lefolyása négy-öt hétig eltarthat és még azután is egyhamar utra nem kelhet a lábadozó.

— Oh Istenem! jajdult fel a kétségbeesett

anya, mit tegyünk, hiszen már reggel indulnunk kellene. De talán lesz olyan kegyes szívű az igazgató, hogy helyemet nem tölteti be másval, ha leányom mellett maradok; a segéd személyzet addig játszhatja szerepeimet.

— Azt ne reméld, szóló szomorúan a férj. Az igazgató nem rontatja darabjait azokkal a gyenge játékosokkal. Helyedbe azonnal mást fog szerződtetni.

Nagyon megsajnálta a szegény szülőket, elgondolva azt, hogy ezután már csak egyedül a férfi fog fizetést huzni és az anya a beteggel a városba rekedve, az emberek könyörületére lesz utalva. Azt ajánlám tehát, hogy kérjen az igazgatótól bár két heti szabadságot; azután a betegség talán jobbra fordulhat és majd azután nővéremmel, a ki mióta özvegyen maradt, nálam lakik, fogom helyét az ápolásban pótolni.

Alig birtam kezemet az övéből kiszabadítani, hogy hálaadó csókjával ne illethesse, anynyira megörvëndett ajánlatomnak.

Nem akarok hosszadalmaskodni Viktor öcsém e dolognál s azért néhány szóval átmegek rajta: az anya két hétig volt leánya mellett, a ki ezalatt a válságon átesett; azután nővérem ápolá s midőn ereje annyira volt, hogy veszély nélkül szállíthattuk, házamhoz vettem őt. A gondos ápolás, a melyben nővéremmel együtt részesítettem, várakozásomon fel, gyorsan vissza adta erejét.

— Ha eltudsz képzelni magadnak egy an-

* **Kongresszusok Budapestén.** A f. évi Szt. István-nap idején tartandó k a t h o l i k u s kongresszusra a bejelentések f. hó 15-ig teendők Korona-herceg utca 17. sz. alatt Kath. Kör titkári hivatalában. — A magyar kereskedők kongresszusa f. évi június hó 15—17. napján lesz az ország fővárosában. — A magy. orvosok s termésvizsgálók kongresszusa f. évi szept. hó 12-én lesz Budapestén. Mindezen kongresszusok tagjai külföldi kövezményekben részesülnek.

* **Az országos képtár,** mely a Pulszkyeset óta zárva volt, Kammerer Ernő kormánybiztos intézkedése folytán június 8-án ismét megnyílik.

* **Tömeges utazás a fővárosba.** A június 5-től 8-ikig Budapestén végbemenendő milleniumi ünnepélyekre az egész országból özönlik a fővárosba a közönség, hogy szemlélhesse azt a pazarnak ígérkező látványosságot, a melyent még világvárosokban is alig láttak. A főváros felé menő vonatok zsufolva vannak. Kolozsvár felől rengeteg néppel van tömve minden vonat s Nagyváradon is sokan utaznak pár nap óta. Aki csak teheti a fővárosba siet a június 8-iki ünnepélyre.

* **Esküvő.** Ember György, kath. népis-kolai tanító, kedves ésmüvelt leányát, Ember Mariskát, holnap d. e. fél 9 órakor vezeti oltárhoz Kocsis Jenő vasuti tiszt.

* **Urnapija Bécsben.** A király és kir. hercegek s hercegnők csütörtökön részt vettek az urnapi istentiszteleten Bécsben, mely a hagyományos nagy ünneppel ment végbe. Mint Bécsből jelentik, ott nem is várták, hogy ő felsége Budapestre eljön a körmenetre, mint-hogy a közös miniszterek és a magas udvari méltóságok mind a magyar székesfővárosban vannak. Annál inkább meg voltak lepve, hogy a király egyes-egyedül az urnapi körmenet kedvéért rándult föl Bécsbe. A közönség körében hamar elterjedt a híre és a körmenetről visszajövet ő felsége lelkes ovációk tárgya vala.

* **Vizsgálatok az olaszii róm. kath. elemi iskolában.** Tegnap volt első nagy napjuk a haza legfiatalabb tanulóinak. Egyszerre két osztályban tartattak meg az évszázó vizsgák: a IV-ben és a II-ban. Mint eddig is minden esztendőben, most ismét kitűnő eredményt mutattak fel a kisnebulók. A vizsgálatok különben nyilvánosak; s diszes és előkelő közönség hall-

galt, úgy előttem áll az én Mariskám. Tejfehér arcz, ábrándos kék szemek, csókra termelt picziny piros ajkak és hosszú arany haj s e mellett a kedvesség, a báj, a mely egész lényén előmlött!... Hát az a csalogány hang, a mely szívemig hatott, a mely szív 20 év óta csak keserűséggel és szenvedéssel volt tele!... És, hogy ragaszkodott hozzám s mint biztosított sűrű tartó hálájáról... S ha az elválásról beszélt, — mert anyja értesülvén általam leányának teljes felgyógyulása felől, írta, hogy néhány nap múlva érette fog jönni — alig birta könnyeit visszatartani... Mindig küzdöttem magammal s elfojtani igyekeztem érzelmeimet, mert nem tudtam elképzelni azt a boldogságot, hogy a 45 éves aglegény szerelmét képes legyen viszonozni egy 20 éves bájos szép leány; hiszen mindig emlékemben volt az a családás, a melyen 25 éves deli ifju koromban átmentem... De miután a kedves leány nálam időzése még csak napok kérdése vala, végre egy este — midőn nővérem szobájába vonult — nem birtam uralkodni magamon: nyilatkoznom kellett.

— Kedves Mariska, így szóltam hozzá, megfogva parányi habkezét, a melyet ő nyugodtan hagyott az enyémben, kegyed mindig szomorúan szól arról az időről, a midőn válunk kell. Látja édes, csakis kegyedtől függ az, hogy örökre együtt maradunk!... Ez utolsó szavakat, szívem heves dobogása mellett már reszkető hangon mondtam.

És ő rám nézett kérdően, azokkal az angyal szemekkel, a melyekben e perczen nagy

gatta a gyermekeket, kiknek értelemes feleletei valósággal elragadták a jelenlevő szülőket és érdekelődőket. Igazán büszkék lehettünk a multban s azok lehettünk a jövőben is iskoláinkra, a melyek működésükkel mindenkor báran érdemlik meg az első helyet! A szép siker fölött különben ott a helyszínen nyilvános köszönetet mondtak a vizsgálat elnökei a lelkes és ügybozgó tanítóknak, kik az iskola jövőjéhez a legbiztosabb garantiákat szolgáltatják. Stark Gyula és Számborovszky Rezső urakat illette a tegnapi napnak dicsősége. — Ma folytatni fogják a vizsgálatot a még hátralevő másik két osztályban: a harmadikban és az első osztályban. Amannak Nagy Lajos, ennek Domokos Andor tanító urak a mesterei.

* **Keresztény tüntetés Bécsben.** A csütörtöki urnapi körmenetre Bécs új polgármesterei, teljes fényvel vonultak ki. Strohaich és Luéger, meg Neumayer alpolgármesterek a szokásos pompával és igaz keresztény áhitattal vettek részt az istenitiszteleten; velük kivonult a keresztény-szociális párt városi képviselők egész tömege; egyetlen hiányzott, aki beteg. Ellenben a 45 liberális városatya közül csak kettő jelent meg. A bécsi nép ennek láttára, midőn a körmenetnek vége volt, lelkesen megéljenezte a három polgármestert és a keresztény-társadalmi pártot, jelölve annak, hogy a bécsi nép jól meg tudja becsülni önzetlen barátait.

* **Tíz éves találkozó.** Értesitem mindazokat, a kik az érettségi vizsgálatot a prem. rendű nvradi főgymnáziumban 1886. június 1., 2. és 4. napjain tették le, — hogy a mára tervezett tíz éves találkozó váratlanul közbejött akadályok miatt folyó hó 20-ára halasztott. A választott jegyző: Kőszeghy József megbízásából Kőrössi Endre.

* **Az új városháza.** A városháza tervpályázatánál 1000—1000 frttal megvásárolt 4 legjobb munka szerzői egymásután jelentik ki a polgármesteri hivatalnak, hogy műveiket a város tulajdonába átengedik. Örömmel hozzuk köztudomásra, hogy a legszebb és legjobb mű szerzője, a ki a tegnapi nap folyamán a polgármesteri hivatalnál jelentkezett »Patriotus« jelligével, ifj. Rimánóczy, a mi műépítésünk.

* **A réviak segélyezése.** A nyomorba jutott révi tüzkárosultak felségélyezésére naponta

érkeznek adományok a lapokhoz, a révi előjárósághoz és Biharmegye alispánjához. A belényesi állami leányiskola igazgatónöje Sipos Julia tegnap 57 frt 10 krt küldött be az alispánhoz a réviak javára. Az összeget az iskola növendékei gyűjtötték részint egymás közt, részint pedig a község lakosainál.

* **Egy biztosító társaság vizsályos ügye.** Az első magyar általános biztosító társaság vezéregyéniségei körében vizsály tört ki, mire az adott okot, hogy a nyugdíjba lépni kívánó Lévy Henrik vezérigazgató utódjával nem Ormódy Vilmos és Jeney Lajos igazgatók valamelyikét hanem egyik rokonát ajánlotta. A mellőzöttek pártja most azzal vádolja Lévyt, hogy már eddig is számos, csekély előképzetséggel rokonát juttatta az intézetnél jövedelmező állásokhoz. Az intézet igazgatósága a vizsályos ügy elintézésére végett legközelebb rendkívüli ülést tart.

* **Fegyveradó bevallás.** A törvény értelmében minden év június havában teljesítendő a fegyveradó bevallás. A ki azt elmulasztja, jövedéki kihágást követ el és 20 frtig terjedő pénzbírság érheti. A hatóság ennél fogva figyelmezteti a fegyverrel bírókat, hogy bevallásukat e hó végéig a város pénzügyi tanácsosi hivatalában megtenni el ne mulasszák.

* **Gyászhir.** Mint részvétellel értesülünk sáros-oroszi és ugornyai Toperczer János ur, élete 41-dik évében hosszas szenvedés után f. hó 5-én elhalálozott; temetése jun. 6-án d. u. 4 órakor lesz olasz patak-utca 365. sz. a lévő házból.

* **Féltékenységből öngyilkos.** Szilágyi Imre bárándi lakos csak pár évvel ezelőtt nősült s az esküvőjük óta folytonos féltékenységgel üldözte a feleségét. Többször heves jelenetek voltak a házastársak közt e miatt, sőt egy ízben fejszével kergette nejét. Az utóbbi időben dolog kerülő, csavargó lett az ember s a napokban bezárkózott szobájába és felakasztotta magát a mestergerendára. Mire levágták, már meg volt halva.

* **Az általános szegénység terjedését** mi sem bizonyítja annyira, mint a statisztika a husfogyasztásról. 1874-ben egy főre eső évi husfogyasztás 63.4 kgt tett, 1894-ben pedig csak 54.9 kgt. A hanyatlás tehát majdnem 10 kg, a mi szomorú eredmény és meg nem czáfolható bizonyíték a mellett, hogy sem a társadalom,

sem közgazdasági politikánk nem olyan, amely a nemzeti érdekeknek igazán megfelelne, hanem annak éppen az ellenkezője. Vajjon ezek a tények ki fogják-e vinni az illetékes tényező munkásságát?

* **Millenniumi emlékoszlop Biharon.** Bihar község hazafias lakossága már korábban elhatározta, hogy a község mellett levő, történelmi nevezetességű Mén-Marót földvárán, mely állítólag a magyarok bejövetele előtt már fennállót, az ezred év alkalmából emléket emel. Az emlékmű bizottság össze is gyűjtött mintegy 1000 frtot az emlékek felállítására, azonban ez összeg még kevés. Sztarill Ferencz nagyváradi jönevű műépítész elkészítette a díszes, momentális kőoszlop tervrajzát és a költségvetést. A 18 méter magas, felső részén csucsos kupolával s nagygömbbel végződő oszlophoz 20,000 téglá vagy 14 waggon kő szükséges. Az összes költség 1830 frtot tenne ki. Az emlékmű-bizottság nevében Rigó Ferencz elnök kérvényt intézett a megyéhez, a melyben az 1000 frthoz még szükséges 830 frt megszállását kéri a rendelkezési alaphól. Az emlékoszlopot még ez évben tel akarják állíttatni.

* **A kolera.** Alexandriában tegnap előtt 5 Kairóban 35 és más helyeken 43 ember halt meg kolerában, Kairóban 162 kolerabeteg van kezelés alatt, 1895. szeptember óta 3030 ember betegedett meg kolerában, a kik közül 2523 meghalt.

* **Az utolsó elkeresztelési pör.** A szegvárdi királyi törvényszék a minap hirdette ki a kuria ítéletét Weisz nagymányoki plébános előtt, a kit már egy elkeresztelési pörben a pécsi királyi tábla 30 forintban elmarasztalt. A bíróság nem is várta a plébános megjelenését a tárgyalásra s távollétében letárgyalta az ügyet, hogy mihamarabb tulessek a reá nézve kellemtelen incidensen.

* **Zöld-oltás a nagyváradi szőlőtelepen.** Nagyváradi amerikai szőlőtelepen szerdán kezdtek, meg a rekonstruálásban a fásnál is jelekenyebb szerepet játszó zöld-oltást. Az érdekes gazdasági munkálatot nagyon sokan nézték meg városunk szakszerű közzül s a telepkezelőségnek, a munkálatok vezetése s lefolyása felől, a legjobb véleményt nyilvánították.

* **A mészárosok panasza.** A vágóhídi jégkamrákra kezdettől fogva panaszkodtak a mészárosok, hogy minden szakértelem nélkül lettek készítve s nem használhatók. A helyett, hogy a friss hus kihülne bennük, megzöldül s

csodálkozás vala kifejezve; de miután nyilatkozatomra mit sem felelt, újra szólnom kellett.

— Drága Mariskám, kérdelem izgatottan, miért nem válaszol? Avagy nincs egy biztató szava se hozzám?

— Hígyje el, édes Boldi ur, a meglepetés nyilatkozata fölött egészen némává tett, csengett dalos hangjával a szép leány. — Aztán nem is vagyok tisztában azzal, hogy mi által gondolja elválásunkat meggátolni?

— Oh édes angyalom! kiáltám, érzelmeim tulajadásában lábaihoz borulva, mi másképen akarnám én az örökön tartó együttlételet veled, mint azáltal, hogy nőmmé tegyelek! . . . Légy az én kis feleségem s meglátod, hogy életemnek nem fog ezután más célja lenni, mint az, hogy téged az asszonyok legboldogabbjává tegyelek! . . . De miért vonod el kezedet? Nem akarod az enyémet elfogadni? . . . Oh ne törd össze forrón szerető szívemet; hidd el: ilyen igazra, hűségesre soha nem fogsz lenni többé. Avagy talán ámitás volt az tőled, mit oly gyakran hangoztattál, hogy birom rokonszenvedet — folytatám keserűen. — Oh szólj, édes Mariskám, csak egy biztató szót, vagy mondd ki ítéletemet, hogy nem tudsz szeretni, mert e gyötrő kétség megöli szívemet! . . .

— És halld Viktor, mit válaszolt az angyal!

— Én már hetek óta szeretem önt, Boldi ur s szívemnek igen neheze fog esni, a midőn válnunk kell, de kezét még sem fogadhatom el, mert nem vagyok érdemes reá. Ön egy köztiszteletben álló orvos és tekintélyes vagyonnak ura, míg én, egy kóbor színészházaspárnak vagyok csak leánya. Ha engem ne-

jévé tenne, nemsokára látni fogná, hogy miként húzódnak el öntől rokonai, jóbarátai. Majd halana ilyenforma megjegyzéseket: a szegény Boldi Sándor megvan örülve, mert ép ésszel nem is vett volna nőül egy jött-ment leányt. És a rokonok így dühöngenek: átkozott színésznője! hogy be tudta színészkedni magát a gazdag ember szívébe. S mi nem lehetnének boldogok. Ha a világ kevésebe becsüli is a magamféle színész leányokat, azért én önértettel bírok és büszkeségem lábbal lenne taposva, ha olyan alakban állanék az emberek előtt, hogy az ön szívet színészkedéssel hálózám be. És ön rövid időn meghidegölne s talán idő folytán gyűlölettel lenne eltelve irántam, mint a ki okozója annak, hogy elraboltam az emberek becsülését ön iránt.

Átkaroltam a gyönyörű teremtet s forró csókokkal borítám ajkait, aztán esküvel ígértem, hogy érzelmeim soha meg nem változnak ha aggodalmi betelnének is, ami az emberek vélekedését illeti. Végre sikerült megnyugtatom. Másnap levelet irtam szülőinek, hogy mindketten jöjjenek, de nem azért, hogy leányukat elvigyék, hanem, ha ellenőkre nincs, hogy tanui legyenek annak, a midőn az oltár előtt örökre egyesülni fogunk.

Híszes-e Viktor a földi boldogságban? Nem! Pedig én boldog, nagyon boldog voltam másfél évig. A galambok nem szeretik egymást jobban, mint mi Mariskával. . . . Csak az az egy okozott némi nyugtalanságot szívemnek, hogy Mariskám arca néha olyan szomorú volt; egy ízben pedig rajtakaptam, amint könnyeit letörli. De az édes kis feleség megnyugtatót,

hogy szomorúságának csak egy kis gyengélkedés az oka, aggodalmat ne csináljak abból magamnak, miután az csak muló rosszullét. Szerelmében nem kételkedhettem, olyan hűséges volt az aranyos! . . .

Egy napon, ebéd végeztével, sürgőnyt kaptam, a melynek az volt a tartalma, hogy haladéktalanul induljak utnak, résztveendő egy orvosi konziliumon, a mely a főispán fölött fog tartatni, akit hirtelen egy súlyos betegség vert le a lábáról. E hír nagyon megdöbbenett. Őszinte mély részvét fogott el a nagyrabecsült, nemeslelkű férfi iránt és véremmel is igyekeztem volna segíteni rajta, csak hogy életre hozható legyen. Gyorsan tevém meg utikészületemet s bemenék Mariska szobájába, hogy néhány napra bucsut vegyek tőle. Nem tudom azért-e, mert ez volt házasságunk óta első elválásunk, de szívemet úgy összeszorítá a fájdalom, hogy fuldokolva, szaggatott szavakkal tudtam értésére adni azt, hogy utaznom kell. Ő szegény, hogy erőt öntsön belém, nyugodtnak mutatá magát, sőt mosolyogni is igyekezett és megszüdött gyermekes viselkedésemért. . . . Még egy ölelés, még egy utolsó csók (valóban ez a legutolsó vala!) és beültem a kocsiba.

Miután tudtam, hogy utam jó hat órát fog igénybe venni, kocsisomat gyors hajtásra nógattam, mert késő ósz lévén, aggodalommal gondoltam arra, ha naplemente után érünk az utunkba eső nagykiterjedésű fenyves erdőbe, a melyen keresztül tovább egy óránál tart az út. . . . Az a fájó érzés, a mely bucsuzáskor szívemet elfogta, nem akart szétoszlani onnan. Hiába idéztem magam elé a Mariska kedves

erjedésnek indul. A mészárosok azért kötelesek az évi magas bért fizetni s más helyen kénytelenek jégvermet bérelni. A mészárosok most hosszú kérvénnyel járultak a városhoz, a melyben elpanaszolják a fentebb vázolt sérelmeket s kéri a jégkamarákat alaposan megvizsgálni s ennek eredményéhez képest őket, legalább össze és télen jégkamara-díjak alól felmenteni. Legfőképen pedig czélszerű, jó jégkamarák építését kéri.

* **Körözött okirathamisító.** A budapesti kir. ügyészség értesítette a debreczeni rendőrséget, hogy Volke József ivankovai gazdálkodó, ki több okirathamisítással van vádolva, tartózkodási helyéről megszökött. Kéri a rendőrséget, hogy feltalálás esetén toloncolják a budapesti törvényszékhez.

* **A világ vége.** Nagy-Létáról írja levelezőnk, hogy a környék lakosai között rémes mesék járnak szájról-szájra. Valami bomlott agyu ember hordja a hirt községről-községre, hogy neki egy titokzatos nő csodás látományokat mutatott s megjövendölte, miszerint még ez évben vége lesz a világnak. A lakosság könnyen hívő része hitelt ad a mesének s megvan remélve, hogy nem sokára bekövetkezik a világ iszonyu pusztulása. Az ilyen babonás hírek terjesztőinek az élőhalottak osztályán, a kórházban volna a helyük.

* **Rendőri hírek. Tolvaj a boltban.** Tegnap délután, M a r o z s á n Lőrincz kocsis, összes pénzét 5 forint egynehány krajczárt egy boltban felejtette s azt egy szinte a boltban levő csavargó azonnal pártfogása alá vette. A rendőrség puhaltolja az állandó piaci lakos kiletét. — **Meglopott hűsülő.** A nyári idény bekövetkeztével megkezdődött fűrdő saison-nal, eljöttek annak kellemetlen elősdei a körözsparti zsebtolvajok. Tegnap Friedmann Dezső fűrdött a Körözs langyos vizében s míg ő hűsült, addig zsebéből 1 fűt 50 krt elloptak s a tettest, — keresik. — **Akasztófa csemete.** Sanyó Józsefnek hívják az ipsét, ki Szent-Jánosi születésű s még alig látszik ki a göröngyök küzzül. Tegnap egy pár tyukot lopott, de a rend éber őeie fűlön csípték s ezzel megkezdődött a nagyreménc jogosító csemete életének árnyék oldala. — **Ura-tolvaj.** Kis Gáspár foglalkozás nélküli egyén, emeléken gyakornoki pályára vetemedett s D o m j á n Imre ezüst zsebjárját pártfogása alá vette. Azonban a peczén keresztül menekül atyafit arendőrséálg elesipte. **Hűllen cseléd.** Tarpai Ferencz szabolesi lakosnál szolgált Tóth Lajos, ki egy szép napon gazdája szobájá a hatolt s onnan cselédkönyvét, továbbá 4 fűtot, egy nagy darab szalonnát és egy esomó ruhaneműt ellopva megszökött, a nagyváradi rendőrségnek sikerült tegnap elesipni.

A kolozsvári-utcai gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

— június 5.

A hétfői szenzációs gyilkosság ügyében megindított vizsgálat nem volt eredménytelen.

Az elfogott három gyanus csavargó tettét bár nem ismerte be, de a rendőrség erősen hiszi, hogy a fogva levők a gyilkosok s ezt számos később felmerült körülmény is megerősíti s egész új fordulatot adott a vizsgálatnak, ugyanarra, hogy azt tegnap már a rendőrség befejezhette s erről tudósítónk a következőket írja:

A T i v a d a r György vedres-ábrányi illetőségű fuvaros meggyilkolásával gyanúsított, általában közveszélyesnek ismert személyek K i s Károly, K o z m a F. György és V i t é z József ügyében a rendőrség tegnap befejezte a vizsgálatot. Számos nagyon gyanus körülmény merült fel s minden jel következtetni engedi, hogy a három elfogott tettes közt van a valódi gyilkos. A vizsgálatot Gerő Ármán és P a p o l c z y rendőr-kapitányok jelenlétében folyt s számos tanut kihallgattak s minden egyes tanu vallomása is a nevezettek hátrányára történt. A rendőrség tegnap áttette az ügyet a kir. ügyészséghez s reméli, hogy a valódi tetteseket szolgáltatatta át az igazságszolgáltatás kezébe, minek kiderítését azonban nagyban megrögzí a nevezettek erős tagadása, E gyanúsított egyének valamennyien büntetett előéletűek s számos nagyon súlyos büntett elkövetői s általában mindég, közveszélyes személyekként voltak ismeretesek. Az ügynek a kir. ügyészséghez való áttételével a nevezetteket is átkísérték az ügyészség börtönébe.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-féle bazárban Fő-utca.
Kádár és Kiss cégénél Kishid-fő.
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca.
Pankor Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca.
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Frankl Mari tőzsde és úrlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.

EGYESÜLET.

A Kath. kör választmánya áprilisi ülésén elhatározta, hogy minden hó első szombatján tartja ülését. Ma van június első szombatja, d. u. 5 órakor lesz a választmányi ülés a kör helyiségében.

A magyar vöröskereszt-egyesület e hónap 7-dikén tartja meg országos közgyűlését az Akadémia dísztermében. Az előadókat már kijelölte az egyesület igazgatósága és pedig: gróf Csekonics Endre elnök megnyitó beszéde után dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, egyleti főgondnok fog megemlékezni Károly Lajos főherczeg, védnök helyettes elhalálozásáról és megteszi az erre vonatkozó javaslatokat, mire a közgyűlés a szabályszerű napirendre tér át. A közgyűlés után tartja meg a központi választmány alakuló ülését.

A betegsegélyző pénztár ülése. A nagyváradi ipartestületi betegsegélyző pénztár folyó hó 4-én, csütörtökön tartotta rendes havi igazgatósági ülését. Az elnökség jelentése után felolvastattott a pénztári jelentés, mely szerint a folyó évben bevétel volt 298,189, kiadás 236,987, maradvány 61,202.

Az összes pénzkészlet pedig 3502 fűt 61 kr.

Ezt követte a felügyelő bizottság folyó hó 3-án tartott pénztár-vizsgálásról felvett jegyzőkönyv felolvasása, melyben a bizottság a kifogástalan pontosság és rend felett elismerését nyilvánítja.

Az elnökségi, pénztári, valamint a felügyelő bizottság jegyzőkönyvi jelentéseit helyeslőleg tudomásul vették.

Beterjesztették dr. Ertler Mór pénztári orvos lemondását. Kapcsolatosan elnök jelentette hogy az orvosi teendők végzésére dr. Ullman Béla volt pénztári orvost bízta meg.

Dr. Ertler Mór lemondása tudomásul vétetvén. Dr. Ullmann Béla orvost az igazgatóság állásában megerősítette.

Feloszoló temetkezési társulat. A nagyváradi temetkezési első társulat 1863-ban alakult meg. Egy ideig virágzott az egylet; mintegy 400 tagja volt, azonban most már az összes tagok száma csak 34. Legutóbb közgyűlést tartottak, a melyen a társulat feloszlását mondták ki. A határozatot jóváhagyás végett beteterjesztették a miniszterhez.

MULATSÁG.

Dalstély a réviék javará. A Belez-nay Antal vezetése alatt működő dalárda erősen készül a június hó 20-án, a Rózsaborkorban tartandó hangversenyére. A kedélyes szórakoztató mulatság jövedelmét a révi tűzkárosultak javára küldik el.

korholását, a gyermekes viselkedésért; hiába akartam a komor, borus időnek tulajdonítani nyomott hangulatomat: szívem még sem birt könnyebbülni. Egy megmagyarázhatatlan balsejtem, kinos előérzett volt az, a mely fogva tartotta . . .

A kocsisnak minden igyekezete hasztalan-nak bizonyult, mert mire az erdő széléhez értünk, már egészen beesteledett. A kocsi lámpái csak gyengén birták megvilágítani a sötét utat. . . Most már arra intém a kocsist, hogy csendesen hajtsa a lovakat, nehogy valahol, hol az ut keskenyedik, valamely elő hajló fától megijedjenek.

— Ne féljen semmit a nagyságos ur, jó kezekben van a gyeplő — igyekezett engem a kocsis megnyugtatni. És folytattuk utunkat minden további beszélgetés nélkül.

Gondolatokba mélyedtem . . . Lelkem elé idéztem azokat a boldog órákat, napokat, a melyeket a Mariskám körében tölték . . . Merengésből hirtelen valami nesz zavart föl, a melyre a lovak ijedt horkolása hangzott. Egy nyul szaladhatott át az uton. A kocsis erősen küzdött a gyeplővel, a melyet a lovak nagyon is rángatni kezdettek. Felugrottam, hogy segítsek a kocsisnak s épp e pillanatban, a megbokrosodott lovak egy hatalmas ugrással az árok felé rántották a kocsit s én álló helyemben megingatva, fejfel estem bele az árokba. . .

Midőn eszméletre tértem, egy kicsiny paraszt házban találtam magamat. Tekintetem a házi asszony aggódó szemével találkozott, a ki vizes borogatást rakott égő fejemre. Szólni akartam, de az asszony hallgatásra kéri. Aztán el-

beszélte, hogy a kocsis későn este érkezett velem e faluba s a mint elhelyezett az ágyba, sietett a kocsival a városba orvosért.

— Hogy nevezik ezt a falut? — nyögém alig hallhatólag.

Az asszony feleletéből megértem, hogy sokkal közelebb vagyok ama városhoz, hová sürgönyileg hiva vagyok, mint lakó helyemhez. És megtudtam azt is, hogy már második napja vagyok e házban s a kocsis haza ment, hírül vinni feleségemnek s nővéremnek a balesetet, hogy ápolásomra jöjjenek, mert az orvos oly súlyosnak mondta fejszemem, hogy engem csak hetek múltán lehet haza szállítani.

Másnap megérkezett nővérem — egyedül Oh pedig mily szivepedve vártam az én kedves Mariskámat; de a mint nővérem mondá: a betegségemről szóló hír annyira lesujtotta, hogy egyelőre képtelen volt utra kelni.

Négy hétig feküdtem abban a paraszt házbán, a sebláz okozta gyakori önkivületek között, míg végre orvosom megengedte haza szállításomat.

— Oh Viktor! — fuldoklá zokogva Bóldi Sándor — bár soha ne tértem volna otthonomba! . . . Miért nem hagytak ott veszni az az árokba, hogy ne súlyosodott volna rám az a nagy csapás . . . Első kérdésem Mariska vala s a mint hírül adták, hogy ő, az angyal, nincs többé: agyamon egy súlyos csapást érzék és egy jajkiáltással össze estem . . . Hoszsan tartó betegségem alatt, a drága angyalnak nyoma veszett. Dühösködtem, hogy miért nem mentek azonnal keresésére, megtalálhatták volna elrablójával együtt, a kinek fekete lelkét sze-

rettem volna kiszorítani undok testéből . . . Lecsendesíteni akartak, de csak dühömet fokozták azzal, hogy rabló nem létezett és Mariska önszántából hagyta el házamat . . .

— Nem igaz! Tudom jól, hogy egy torzborz szakállu óriás, felhasználva honn nem lételemet, karjaiba ragadta s elvitte messze innen, hogy reájok ne találjak . . . És a szerencsétlen asszony ott sinylódik valamely elátkozott várban, a szabadulás reménye nélkül . . . Almaimból gyakran felriadok jajsavára: kér, esdekel, hogy szabadítsam ki s hozzam vissza ide, hogy ujra boldogok legyünk. Sok bántalmazást kell kiállania, mert elrablója iránti gyűlöletét nem tudja eltitkolni . . . Néha még az utat is megjelölte, a melyen haladnom kell fölkeresésére; de sohasem tudtam megtalálni: mindig nyomát vesztettem . . . Mint őriztem, féltettem mindig. Nem akartam, hogy senki se lássa; egyedül csak az enyém legyen. De szépségének mégis hire ment s kiragadták őt boldogságának fűszekéből . . . Szenvedéseink már 7 éve tartanak! Néha egészen elcsüggedek, hogy talán soha fel nem találom őt . . . Tudod-e őcsém, hogy vagyonom felét adnám annak, a ki biztos nyomra tudna vezetni. — Végzé egészen felhevűlten beszédét a szegény Bóldi Sándor.

A dolog valódi mibenléte pedig így áll: Mariska, a szép színész leány, némileg a hála érzetétől, hogy betegsége alattolyan önfeláldozással ápolta Bóldi Sándor, de főként mivel a vagyon csillogó fénye megvakítá szemét; ne-jévé lett a 45 éves, kopaszodni kezdő aggle-

Az Irgalmas Nővérek, intézeti növendékeinek kirándulása a Püspök-fürdőbe.

Hetekkel előbb, már öröm honolt a növendékek kicsinye-nagyja szívében, a midőn kiszivárgott a hír, hogy a kedves »Nővérek« tanítványaik részére társas kirándulást rendeznek a Püspök-fürdőbe.

A növendékek június 1-én a 10 órai vattal, tanárnők vezetése mellett, megérkeztek. A gyógyhely megtekintése után a gyógyterembe vonultak, hol Izsák József, zenetanár vezénylete mellett kezdetét vette a növendékek házi hangversenye. Gyorsan megtelt a bájos hangok varázsa alatt, fürdőző vendégekkel a nagyterem, künn a tágas teraszt a nagyszámmal fürdőző vidékiekből mintegy 600 főnyi csoportja foglalta el, mély hallgatással fejezve ki tetszésüket. Különösen meglepte, a »Tavaszi dal«, »Kápolna« (Kreuzertől) művészi előadása s nem egy ajakról lehetett hallani, az őszinte kritikát: »Ugy énekelnek a kisasszonyok mint az angyalkák.«

A növendékek a gazdag műsor minden egyes számát helyes szabattal adták elő. A hangverseny végeztével csoportokra oszolva tanárnők vezetése mellett a lombos erdő árnyas utain sétára indultak, szemlélgetve az erdők vad virágait, figyelemmel hallgatva tanárnőknek egyik-másik növényről tartott érdekes magyarázatait, míg végre a kápolna déli harangszava a növendékek társaságát a dusan terített asztalokhoz hívta, hol kitűnő jó ízű ételeket szolgált Kovács László, a gyógyfürdő szorgalmas és ügyes vendéglőse.

Étkezés után, a főépület előtt elterülő árnyas helyen, az »öröképző« növendékek, igen sok; szépen sikerült társas játékot rendeztek; közbe a változatos tornajátékok a szépen előadott gyermek-dalok, dicséretére váltak az intézet vezetőségének, ily vidám hangulat közt röppent el a délután, az ozsonna fölszolgálása közben Kovács Lászlóné urnő, a kirándulók minden egyes tagjának egy-egy diszes emlékpoharat adott és hogy a legszegényebbek is részt vehessenek 10 növendéket saját vendégeül fogadott, kinek eme nemesszívű cselekedeteért e kicsinyek nevében köszönetet mond egy szegény anya.

SZINHÁZ.

Ifj. Fromont és id Risler.

Tegnap elég élvezetes estét nyújtott e darab. A szereplők képesek voltak öt felvonáson át feszültségben tartani a közönség érdeklődé-

génynek. Szíve azonban mindvégig hideg maradt hozzá, habár a boldog férj, minden nyájas szavából kiolvasta a forró szerelmet.

Mint az aranyos kalitkába zárt madárnak, olyan volt az ő élete. Gazdagság, kényelem vette körül, de nélkülöznie kellett azt, a mi nyughatatlan vére életfeltétele volt. Ugyszólván elzárva volt a világtól, mert a féltékeny férj minden léptére őrködött. S miként a rab madár, ha nyitva látja kalitjának ajtaját, minél előbb igyekszik azon kirepülni, hogy újra »élvezhesse« a szabad kóbor életet. Mariska is, férje elutazása után, összeszedve a férjétől kapott értékes tárgyakat, kiszökött a kényelmes börtönből... Hátra hagyott levelében azzal fenyegetőzött, hogy ha keresésére indulnak: véget vet életének, a mely teherré vált rá nézve abban a házban. Neki edesebben fog izleni a száraz kenyér is, ha az emberek között mozoghat, mint a lukullusi lakoma, ha férje börtön házában kell azt elfogyasztania.

És azóta vándorol, városról városra, hol egyik, hol másik színészársasággal.

Bóldi Sándor fél évig volt a nagyszabeni tébolydában, hol az utolsó hónapokban igen esendően viselte magát s olyan értelmesen beszélt, hogy az orvosok felgyógyultnak nyilvánították s nővére kívánatára haza bocsátották. Csak az a rögyszemje maradt meg, hogy nejét erőszakkal rabolták el.

Ha olyan ember beszél vele, a ki ismeretlen az ő élettrajzával, értelmes társalgása folytán nem gyaníthatná azt, hogy fejében nincs helyén mind az öt kerék.

sét, bár nem voltak kifogástalanok egyes jelenetek, sőt egyes szereplők sem. Így Janovics kezében egészen eltörpült ifj. Fromont, mert nem volt képes beleönteni azt az érzést, amely egy telyesen, minden ízében bonvivánt férfit uralja. E Kovács Gyula kitűnő alakító, remek szavalló tehetség, egyedüli hibája, hogy nem tud hangján uralkodni. Azonban el kell ismernünk, hogy kitűnő színész, s különösen oly szerepekben, amelyben imponálni kell. Szentgyörgyi, Fekete Rózsika, Vendrei, Cserny Berta, és Klenovicsné tűnt ki Kovács mellett legjobban. Jó volt még Vendrei (Dellebolle) is, azonban Klenovics semmi hatást sem tudott elérni.

Ifj. M.

A Csikós. Csütörtökön délután Szigligeti Ede »Csikós« került színre. Ami az előadást illeti az csakugyan »Zóna« előadás volt. A szereplők közül először Réty Lináról kell megemlékeznünk, mert hiszen csak délutáni előadásokban látjuk, holott a többi énekesnőkkel éppen egy színvonalon áll. Dajka Balázs is meglehetősen jászott s a többi; — hebegett, botlott vagy pedig hadart.

A »Goldstein Számi«. Csütörtökön megint »Számi« rukkolt a színpadra, pedig bizony megunta már — nem csoda — a nagyváradai közönség. Talán nem ártana, ha visszautazna Munkácsra, hiszen csoda, hogy jó izlésű közönségünk, eddig is szívesen látta. Tanácsoljuk jó szívvel ezt, mert bizony itt kiment, a dívatból.

Színházi hírek. Ma szenzációs estélye lesz a szinkörnek. A 3 Káz mér tartja bevonulását Nagyváradra, és pedig igen kedvező előjelek mellett. A tegnapi már nagyban folyt a jegyvétel a mai premíerre, kétségtelen, hogy a 3 Káz mér mely diadalmasan járta be az ország színpadait, itt is kedvező fogadtatásra fog találni, és kedvenc darabja lesz közönségünknek. A biciklizőket érdekelni fogja ha megemlítjük, hogy — S. Aldor Juliska és Vendrei »Adria« féle magyar gyártmányú biciklin érkeznek. A 3 Káz mérban a színház teljes férfi személyzete játszik; a női szerepek: S. Aldor Juliska, Turchányi Olga, Kantay Teréz, Béres Mariska és Szelényi Emilia kezében vannak. A darabot vasárnap este megismétlik. — Hétfőn a koronázás évfordulóján »mille niumi díszelőadás« lesz, melynek részletes műsorát holnap fogjuk közölni. Ez alkalommal lesz az első operai előadás, a legszébb magyar opera, Erkel F. Hunyadilászlójának első felvonását fogjuk hallani, még pedig jeles szereposztással. Hunyadi Lászlót és László Királyt (két nagy tenor szerep.) Mezey és Kápolnay, Mátyást Lányi Edith éneklék.

SPORT.

A »nagyváradai vadásztársaság« f. é. június hó 16-án d. u. 5 órakor Baranyi Zsigmon társ. pénztáros ur lakásán évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az 1895/96-ik évi számadások megvizsgálásáról szóló választmányi jelentés és javaslat a pénztáros részére adandó felmentvény tárgyában. 2. A társaságnak 1896. évi július 1-től számított újabb 6 évre leendő megalakulása és ennek lemondása esetén, az alapszabályok részletes megváltoztatása, valamint a jövő évi költségelőirányzat megállapítása iránti választmányi javaslat tárgyalása. 3. Az újabb 6 évre való megalakulás esetén a tisztújító közgyűlés határidejének megállapítása. 4. Esetleges indítványok, melyek az alapszabályok 10. §-nak utolsó bekezdése szerint, 3 nappal a közgyűlés előtt, a választmánynál bejelentendők.

Igazságszolgáltatás.

Ítélethirdetés a Hurray-ügyben. A nagyváradai királyi törvényszék büntető osztályának tegnapi tartott nyilvános tárgyalásán hirdette ki Millye Gyula elnök a postásikkasztó Hurray Emil előtt a királyi tábla ítéletét. A királyi tábla

a törvényszék ítéletét minősítés tekintetében megváltoztatta, a mennyiben nem a 462-ik §. 2. bekezdése, hanem a 463-ik §. alapján ítélte el Hurray Emilt egy és félévi börtönre. Hurray, mivel az első bíróság ítéletébe belenyugodott, most csak az eltérő minősítés miatt felebezhetett. Az ítélethirdetésen már rabruhában jelent meg a megtört arcú vádlott.

Tolvaj gulyás. Karácsony János gulyást valami hibájáért elkergette a gazdája Ernszt Péter szolgálatából. Az elcsapott gulyás nagyon megharagudott ezért Ernszt Péterre és ellopott tőle hat sertést. Nehogy megtalálják nála elhajtotta a sertéseket Nagy-Károlyra a vásárra és ott mint Steiner Ármin adóhivatali tiszt tulajdonát eladta egy asszonynak. A vevő 5 frt felpénzt adott az árukra és ott maradt őrizni addig, míg a gulyás — mint mondotta — a járlatért megy a gazdához. Karácsony János azonban nemsokára visszajött, hogy még 10 forint felpénz kell. Az asszony adott. Karácsony János pedig tovább állt vele. A csendőrök azonban csakhamar elfogták és tegnap már a nagyváradai királyi törvényszék büntetőosztálya előtt állott, hol még egy másik büntetettel, cselédkönyv hamisítással is vádolta az ügyész. Karácsony János bevallott mindent töredelmesen. A törvényszék lopás büntette és közbiztonság elleni kihágás miatt ítélte el 8 havi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak elvesztésére. Büntetésébe egy havi vizsgálati fogságot betudtak.

Váltóhamisító testvér. Rossz viszonyban élt rokonaival Bárány Ignác Zsákai ember. Folytonosan veszekedtek, czivakodtak vele, nem akarták segíteni semmiben. Pedig egyszer nagyon nagy szüksége volt a pénzre, szereznie kellett akár hogyan. Bárány Ignác egyet gondolt, 1892 év november 4-ikén kiállított egy 600 forintos váltót, a melyen bátyja Bárány Antal volt a kibocsátó az elfogadó és Asztalos S. a forogató. 1893 márcz. 4-én lejárt a váltó, Bárány Ignác tehát megújította ismét 600 forintra. Jul. 4-én törlesztett belőle 50 forintot, november 4-ikén azonban már nem rendezte, a miért, a nagyváradai takarékpénztár megovoltta, azután pedig beperelte Bárány Antalt, a kibocsátóját és a forogatót Asztalos Sándort. A bepereltek kifogással éltek, megesküdtek a polgári törvényszék előtt, hogy az aláírás nem az övék, az irászakértők konstatálták a hamisítást, minek következtében a királyi törvényszék polgári osztálya takarékpénztárt keresetével elutasította és áttette az ügyet a büntető osztályhoz. Tegnapra tüzték ki az ügyben a végtárgyalást, a melyen Bárány Ignác tagadta, hogy hamisított volna, és azt mesélte hogy altatót adott be a bátyjának, és úgy iratta alá minden egyes alkalomkor a váltókat. Az utolsó lejáratnál is törleszteni akart 170 forintot, meg is volt rá a pénze, de elvesztette kártyán egy kávéházban. Annak igazolására, hogy törlesztés végett ben járt Váradon, felemlítette, hogy a Kis-Piaczon találkozott is az nap a bátyjával, a ki felpozozta és megtiltotta, hogy valaha a házába tegye lábát. Bárány Ignác ekkor Kolozsvárra, onnan Brassóba, majd Romániába ment, s onnan hozták a vizsgálati fogságba. A királyi ügyész magánokirat hamisítás miatt emelt ellene vádat, felmutatott egy iratot, melyet Bárány Ignác fogságában készített, hogy a szerint valljon. Az irászakértők ismét konstatálták a hamisítást, még pedig úgy, hogy Bárány Ignác saját kezűleg követte azt el.

Ezek alapján vádlottat a királyi törvényszék magánokirat hamisítás büntette miatt két évi fegyházra ítélte. Ítélet ellen Bárány Ignác, Weiszberger Lipót védő és Korn Lajos ügyész is felebezett.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irtá: I. van Woude.

55

De az elutazás napja mindinkább közeledek, és én még egy árva szót sem ejtettem róla. Pedig illen volna határozva, hogy néhány hétig még itt maradok . . .

— Nem látod, hogy az ég beborul? kérdi Tom.

— Nem; mit sem látok én abból; füllettem én, mért ki nem állhatom, hogy ő mindig olvadást jósol, mikor én azt óhajtom, hogy csikorgó fagyunk legyen.

— Pedig az idő megfordul; mondja ő nyugodtan; akkor pedig haza kell mennem Lon!

— Valóban? kérdelem én közömbösen, mintha az nem is érdekelné.

— A jégspornak ugyanis vége van. Igazán itt akarsz te még maradni?

— Én? . . . Természetesen! . . . De hát édes Istenem, mit is csináljak én odahaza!

Tom meglepődve néz reám.

— Hát a többi asszonyok, mit csinálnak azok otthon? viszonzozza ő gyengéd szemrehányással.

— Oh, azoknak vannak gyermekeik és háztartásuk. Rám meg semmi szükség odahaza. Hagyjál engem még egy ideig! mondom tette-tett szíveséggel.

Tom egy ideig reám néz; de én bár érzem, hogy nem vette észre színlelésemet, mégis önkéntelenül lesütöm a szememet.

— Itt akarnál maradni, egyedül?

— Nem itt, Adélnál; válaszolok én, mi-alatt minden figyelmemet a narancsra fordítom, melyet hámozok.

Tom fölkel, odalép az ablakhoz és valami előttem ismeretlen dallamot dobol az ablak-táblán.

— Nem értem, Tom, hogy miért nem akarsz te is itt maradni? mondom neki, mert végre is éreztem a helyzet nyugtát, ő meg konokul hallgatásba látszott merülni.

Zavaromban teljes gondomat a narancs szétdarabolására fordítottam.

— Lásd, tél van, Lon, szigorú tél. Az embereknek szükségük van reám. A gazdagság kötelességeikkel jár . . . és egyébiránt, mit is csináljak én itt? tör ki végre némi izgalommal. Én a rendezett, nyugodt élet után kíváncsi vagyok; házamba, munkámhoz akarok visszatérni . . . de a ház nélküled olyan lesz, mintha minden kihalt volna belőle: mondja azután szelíden, és a fájó érzés egy villanása surran végig az arcán.

Erre fölkeltem; oda lépek hozzá és karomat vállára teszem, mert megsajnáltam.

— Mégis maradj még itt, Tom! kérlelem őt megint.

— Oly unalmas fészeknek tartod te Brinio-örököt? kérdi némi szünet mulva.

— Oh nem; éppen nem, ha az évad majd előbbre halad. Akkor nem sokára eljő a tavasz is. Most azonban oly csendes ott minden, holott itten valóságos mennyei életet élek.

— Kíváncsi vagyok; megszólal újból Tom, mialatt mélyen a szemem közé néz, — meddig fogod te itt menyeeinek találni az életet nélkülem?

— Nem sokáig, ugy hiszem.

— Nem sokáig; ismétli ő s elfordul tőlem. Ugyan ne tettesd magad gyermekem.

Megértettem őt.

Ajakamról akarja azt az ígéretet hallani, hogy nélküle nem tudok élni; de sajnos, ezt nem vagyok képes megmondani. Lehetetlen.

Ő meg ott áll sóvárogva egy benső pillantásra, hallgat koldulva egy barátságos szóért.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A korona átvitele.

Budapest. jun. 5. (Saját tud. táv.) A Mátyás-templom és környéke ma reggel óta valóssággal ostromozár alatt volt. A rendőrség már

hajnalban elzárta a vár egész területét, az utcákon pedig amerre a Szent-koronát vitték, katonaság állt sorfalat. A sorfal mögött gyülekezett az a közönség, melynek a végzet és a rendőrség helyet juttatott.

9 óra előtt érkeztek a primás, a miniszterelnök, Orczy Béla báró országbíró, Szapáry főudvarmester, Tisza Kálmán és herceg Eszterházy Pál királyi biztosok és az országgyűlési küldöttségek.

A koronát tartalmazó vasládát a kir. palota korona-helyiségéből áthozták a kihallgatási terembe, ahol a lakatossal kellett felnyitni, mert a zár egészen berozsdásodott. Ezután a jelvényeket egyenkint kiszedték, megszemléltek, igazolták, aztán a menet megindult az ismeretes rendben.

Az átvitel alatt a főváros összes harangjai szóltak, az őrségek mindenütt fegyverbe léptek és tisztelegtek, a közönség pedig kalaplevéve nézte végig a menetet.

A Mátyás templom főkapujánál a római katolikus és görög katolikus főpapság — élén Császká érsekkel — várta a menetet, melynek megérkeztek az: »Ecce sacerdos magnus«-t énekelte.

A kapunál a koronázási jelvényeket kivették a kocsiból. A templomban a menetet a főpapság nyitotta meg, azután jött Szapáry Géza gróf főudvarmester, Orczy Béla báró országbíró és Bánffy báró miniszterelnök. Ezután Szent István palástját hozta biborvankoson Justh Gyula és Révay Simon báró, majd az ország almáját, a jogart és Szent-István kardját hozták Klobusiczky János és báró Nikolics Fedor, utoljára jött Szent-István koronája, a melyet gróf Pongrácz Károly tábornok és gróf Majláth György vittek ugyancsak biborvankoson. A jelvényeket két oldalt magyar testőrök és koronaőrök képezték. A koronázási jelvényeket a szent-éjben egy vörös bársony emelvényen helyezték el.

És pedig az emelvény legmagasabb részére a koronát, mellette két oldalt a többi jelvényeket, míg elől az emelvény asztalszerű részére Szent István remekül himzett palástját terítették ki. Ezalatt a kóruson a Hymnuszt és régi magyar egyházi dalokat adtak elő.

A szentélyben az emelvény körül koronaőrök állottak fel őrségül. Ott maradt Szlávy József koronaőr is, továbbá két pálczás ur. Mihelyt minden el volt rendezve, a templomba meghívott közönséget a jelvények elé bocsájtották. A mikor pedig a meghívottak már megnézték újból kinyitották a templom főkapuját s első sorban a 14.000 főnyi tanuló-ifjúságot bocsájtottak 4-es sorokban a templomba. Az ifjúság sorait a bécsi Thereziánium magyar növendékei nyitották meg, utánuk jöttek a bécsi keleti akadémia, a budapesti Ferencz József intézet, s a vidéki középiskolák, a sort a budapesti középiskolák és az egyetemi hallgatók zárták be.

Körülbelül 1 óra elmúlt, a mikor az ifjúság felvonulása véget ért, s ekkor bocsájtották a nagyközönséget a jelvények megtekintésére.

Elmarad a katonai akadémia.

Budapest, június 5. (Saját tud. táv.)

A magyar delegáció hadügyi albizottságában a közös hadügyminiszter, Krieghammer ma kijelentette, hogy a harmadik katonai akadémia felállításának szükségé még nem forog fönn, de mihelyt igazán szükség lesz rá, elődjének ígérete szerint rajta lesz, hogy Magyarországon állítsák föl. A többség tudomásul vette a választ.

Közgazdaság.

A keresk. és iparkamara a következő értesítést küldte be hozzánk: A nagyváradi kir. törvényszék elnöke a vezetése alatt álló kir. törvényszék s a területén levő 11 járásbírószág valamint a nagyváradi kir. ügyészség számára az 1897. és 1898-ik évben szükséges könyvkötői munkálatok biztosítása céljából kibocsátott árlejtési hirdetményt megküldte kamarának. Miről az érdeklettek azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a hirdetmény teljes szövege a kamara helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1896. június 4. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara. Janky József elnök, Dr. Sarkadi Lajos titkár.

A valutaárak csökkenése. A valutaárak fokozatos csökkenése következtében az idegen értékek árfolyama olyan nivóra jutott, mely egyenlő, sőt részben alacsonyabb a valutatörvényben megállapított relációnál. A Napoleon-arany árfolyama teljesen egyenlő, a német birodalmi márkáé pedig 6 pfeninggel olcsóbb a relációnál. Ilyen eset nem volt 1892. óta, a mikor ilyen módon tényleg 40 millió aranyat importáltak és részben Budapestre, részben Bécsbe. Ez azonban most aligha fog ismétlődni, mivel az osztrák-magyar bank most nem ad olyan 10—14 napos kamatmentes előlegeket, mint a milyeneket négy év előtt engedélyezett.

A bórarak emelkedése. Szakkörökből írják nekünk, hogy a bórarak emelkedése megint kilátásban van. Amerikában április óta 10—15 százalékkal emelkedtek az árak, s ennek a körülménynek hatása előreláthatóan már legközelebb mutatkozni fog a budapesti piacon is.

Peronoszpóra fecskendezés. A váradi szőlőhegyi szabályok értelmében, a szőlők »peronospora« mentessége érdekében rézgalicz és méz oldattal való köteles permetezés a napokban vette kezdetét. A hegyi választmány 12 géppel permetez s ezenkívül még több mint 30 magán gép van működésben.

Sertésforgalom Bihar megyében. Ugráról írják a következőket: A vármegye egyik fő gazdasági czikke a sertés. A sertésvész miatt azonban csak egyik-másik piacról, mely még vészmentes, lehet exportálni sestéseket és így a gazda nagyon megrövidül és sokat veszít. Ugra pl. még vészmentes és innen folytonosan is szállítanak sertéseket. A napokban Győr, Czegléd és Ujvidékre sok sertést exportáltak, többnyire 190—200 kilós sertéseket, átlagban 36 krjával kilogramonként.

Mezőgazdasági verseny Romániával. A szomszéd Balkán-állam eddig csak a mezőgazdaság terén versenyzett a mi termelésünkkel. Ez a verseny most kezd átmenni a mezőgazdasági ipar terére. A romániai kormány hektoliterenként 20 frankos kiviteli prémiumot engedélyezett az ottani szeszgyáraknak s ezzel igen versenyképesé tette Románia szesziparát. A mi szeszgyáraink tudvalevően csak 160 frtos kiviteli prémiumot kapnak s így az a 120.000 hektoliter romániai szesz, melyet a fenti módon versenyképesé tettek, erősen fog konkurrálni a mi gyártmányunkkal.

A svájci határról visszautasított magyar állatok. A Voralberg és Svájc között levő szt. margaretheni határállomás állatorvosa ma 12 darab Dombóváról érkezű ökröt utasított vissza, miután rajtuk száj- és körümfájást észlelt. Egyidejűleg visszautasított 20 más ökröt is, a melyek azokkal érintkezésben voltak.

Mezei munka közvetítése. A földművelésügyi miniszterhez beérkezett hivatalos jelentés szerint mezei munkát keres: Nagy-Küküllő megyében 1286 ember. Háromszékben 791 ember, Alsó-Fehér-megyében 480 ember, Torontálban 8736 ember, Udvarhely megyében 1264 ember. Mezei munkásokat keresnek Nagy-Küküllő megyében 1983 embert, Háromszék megyében 193 embert, Alsó-Fehér megyében 505 ember, Torontálban 9651 embert, Udvarhely megyében 2481 embert. Bővebb tájékozás

a földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági statisztikai ügyosztályánál vagy az illető vármegye alispánjánál szerezhető.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. június 5.

Magyar aranyárjádék 4%	122.50
Magyar koronárjádék	98.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	152.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.75
Osztrák járadék papírban	101.25
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	122.50
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Osztrák magyar bankrészvény	971.—
Magyar hitelbank részvény	381.—
Osztrák hitelintézeti részvény	351.20
Osztrák-magyar államvasúti részvény	355.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52
Német birodalmi márka	58.72 1/2
London vista	120.05
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.76

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Szombaton, 1896. június 6-án, a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Itt először:

A 3 KÁZMÉR.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Holnap, vasárnap, 1896. június hó 7-én

két előadás.

Délután 4 órakor félhelyárakkal:

A vén bakancsos és a fia huszár.

Eredeti énekes népszimű 3 szakaszban.

Kezdeté délután 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

A 3 KÁZMÉR.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Hétfőn, 1896. június 8-án,

millennárius ünnepi díszelőadás!

M Ű S O R:

I. Ünnepi nyitány. II. Szigetvári vértanúk.

1-ső felvonása.

III. Történelmi csoportjátok. IV. Hunyadi László.

Nagy opera 1-ső felvonása.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték 3/4 részéig 20-50 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzünetet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Leboncolás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, kataszterív. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39.

Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, **egyedüli**, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő, fájdalomcsillapító bedörzsölés bevásárlásánál, — mely minden gyógyszerárban készletben van, — mindig a „Horgony“ jegyre kérünk figyelni.

Biharmegyei takarékpénztár.

Hirdetmény.

A m kir. kormány által az 1895. évi LI. törv.-czikk alapján a milleniumi ünnepek emlékére Ő felsége Apostoli Királyunk mellképével ellátott és Árpád vezér honfoglalását ábrázoló **egy millió darab**

milleniumi emlékkoronák

verettek, melyek külön e czélra készített tokokban

☘ egy forint eladási ár mellett ☘

kerülnek forgalomba és **intézetünk pénztáránál** kaphatók.

Elárusítóknak, valamint nagyobb megrendeléseknél **jutalékot** engedélyezünk.

Nagyvárad, 1896. május 26-án.

Az igazgatóság.

AJÁNLOM

a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe, hogy **Nagyvárad és Biharmegye** részére

mint eddig, úgy az idén is

friss töltésű

Ásvány-gyógyvizek és forrásterményekből

nagy lerakatot tartok,

s azokat

a legjutányosabb áron árulom.

Árjegyzéket kívánatra a legnagyobb készséggel és bérmentesen küldök.

Megjegyzendő, hogy miután minden ásványviz-kereskedő, ásványviz készlete — a törvény rendelkezése folytán — a városi főorvosi hivatal ellenőrzése alatt áll **csakis friss töltésű** ásványvizek jöhetnek forgalomba.

Nagyvárad, 1896. május 1-én.

teljes tisztelettel

JANKY ANTAL.

122 8--10

E. Pravy Schutzmarke.

HIRES, VALÓDI

301 35-35

MARIACZELLI GYOMORCSEPPEK.

Készíti BRADY KÁROLY, „Az őrangyalhoz“ címzett gyógyszerárában Kremsierben (Ausztria, Morvaország.)

Ezen kitűnő gyógyhatással bíró cseppek, melyek nevezetesen **gyomor- és altesti bántalmak, gyomorgörcs és kolikánál** évek hosszú során át asználtattak úgy felnőtteknél mi t gyermekeknél, s melyek étvágyhiánynál oly hathatósaknak bizonyultak, ma-radandó hírnevére tettek szert, sőt még híres orvosok érdekeit is előmozdították.

A legtöbb betegség rontott gyomor és étvágyhiányból keletkezik, mely betegségtől — különösen az alatt felsoroltaktól — a cseppek használata szerencsésen megóv, ha csak belőlük háromszor naponta csupán egy kávékanállal veszünk.

A máriaczei gyomorcsépek hatása a következő esetekben túlhalad minden más szert, különösen étvágyhiány, rosszszagú lehelet, gyomorgyengeség, szelek, felbőfőzés, kolika, gyomorkatharus, gyomorégés, aránytalan nyálkakepződés, sárgaság, utálat és hányás, főfájás, ha a gyomortól ered, gyomorgörcs, székszorulás, eldugulás, a gyomor túlterhelése ételek és italok által, májlep- és vesebetegségeknél (aranyér).

Ezen csépek több mint 200 év óta azon tapasztalást nyújtottak, hogy a legtöbb gyomor és altesti bántalmakat gyógyítják, sőt még hosszú több mint 100 éves életkorra segítettek.

Ambrosius pater, a ferencziek klostromának egy apátja Syriában a Carmel-hegyen volt feltalálója, miért őt egész Syriában és Palestinában csodálták, ki őt segített, a hol már segítség lehetetlen volt. Ő maga használván ezen csépeket, 107 évet élt atyja és anyja pedig 110 évet. Ezen szert halála után egy rokonnak örökölte, pater Servien konstantinápolyi pap, ki ezt mint titkos szert kevésnek nyújtotta s csak később szintén egy rokonuk, ki az orvosi pályán Rómába volt, ismét megalkotta régi megérdemelt hírnevét.

Pater Gregor, föltisztelendő apát az athosi kolostorban 98 évet élt és egy másik apát ugyanezen kolostorban 102 évet. A muranói invalidus szállodában 1838-ban meghalt egy 100 éves tiszt, Kováts János, ki tényleg hosszú életét ezen csépeknek köszönhette. Erzsébet hercegnő Innsbruckban, kit a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondott, ezen csépek használata által még sok évet élt.

Ilyen tények mellett ezen csépek eleinte csak kolostorokban, később kórházakban és Európa legtöbb városában mint megbecsülhetlen szer a legjobb sikereket mellett használtattak. Végül még megemlítendő, hogy ezen csépek — melyek sok híres orvos által elismertettek — alkotórészei minden más orvosság vegyeit nem képezik, hanem különféle szerencsésen megválasztott délszaki növények preparált nedvei, melyeket évente a Libanon hegyén Kis-Azsiában gyűjtenek és mindig friss állapotban Európába lesznek küldve.

A máriaczei cseppek gyöngéden oldólag hatnak, igen kellemes keserű ízű bírnak és reggel éhgyomorra, továbbá ebéd előtt és este lefekvés előtt egy-egy kávékanállal beveendő (gyermeknek csak egy 12-madrésnyit kell adni) és friss vízzel vagy vizzett borral leöblítendő. Hűvetől a cseppek az egész életreznerek élénkset, erőt és bátorságot kölcsönöznek. Meg kell még jegyezni, hogy a cseppek folytonos használata által a fennbehírdett betegségek bármelyike 2-4 hét alatt teljesen megszűnik. Magától értődik, hogy e mellett szigorú étrendet kell követni.

E. Pravy Schutzmarke.

Ovás! Lelkiismeretlen hamisítók megkísérelték csekélyebb értékű praeparatumokat ugyanezon, vagy hasonló név alatt áruba bocsátani s azokat valódi Máriaczei gyomorcsépeknélként eladni. Mindenkit óva intünk ezen hamisítványok megvásárlásától, nehogy azok használata káros következményeket vonjon maga után.

A több mint 200 év óta ismert valódi Máriaczei gyomorcsépek a legnagyobb győgyerővel bír növényekből készülnék s valódiságuk jeléül vörös az idenyomatott védjegy s aláírással ellátott papírba van csomagolva és ek minden üveghez mellékelt használati utasításon meg van jegyezve, hogy Gus a H. Kremsier-i nyomdájában készült.

Egy üveg ára 40 kr. — Kettős üveg ára 70 kr.

A híres, valódi Máriaczei gyomorcsépek a következő gyógytárakban kaphatók.

Magyarországban: Budapest, Török József király-utca, Petri Ottó, Székely A., Budai Emil, Városházter 9. Buttyán Tomcsányi L., Abony, Lukács Gy. Apatin, Rátaj Th. Apáca, Bonomy Antal, Arad, Ring Lajos, Kiss István, Schaffer A. Aranyos-Maróth, Bittó Károly, Aszód, Dózsa A. Baja, Hollósy József, Nagy Kóhút Sándor, Béla, Tunner János, Berettyó-Tífalu, Tamási G. Bieske, Gálner Károly, B.-Csaba, Varság, B.-Gyarmat, Cserevnyák Gy., Kanitz Odón, B.-Mágocs, Szép Géza, B.-Szarvas, Bugyis A. Bonyhád, Kramlin József, Bazin, Meisl Fr. Czepléd, Bohus Ed., Zala, Csakova (Temes), Toldy Sándor, Csenej, Rutner J. Csepreg, Kokas Mihály, Cs.-Somerja, Barta T. Debreczen, Gült Nándor, Tóth Béla, Mihalovics István, Dr. Rótselnek Emil, Tamassy Balás, Letta, Braumüller E., Diószegh, Vaday gnaz, Dobsona, Trécher, Dollova, Kos József, Dorozsma, Karcsay Károly, Duna-Pataj, Mndra Pál, Enying, Adler Emil, Eperjes, Makowicki, Molitoris István, Eger, Irgalmas barátok, Kölnner L. özevgye, Buzáth L., Ermihályfalva, Mátray István, Ersekújvár, Mészáros, Felka,

Cornides K. Fekete Ardo, Sztempák Géza, Fiume, Mizzán A. Pécs, Irgalmas barátok, Zsiga László, ifj. Erreth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán, Gödöllő, cs. és kir. udv. gyógyszerár, N.-Beeskerek, Kellner J. Moczokovcsak D. Nagy-Kani zsa, Prager Béla, Belusz Lajos, Nagy-Kikinda, Neuhold Károly, Panajoth Sándor, Nagy-Leker, Bolyos Gyula, Nagyvárad, Ember E., Molnár Lajos, Nyíry György, Hering Sándor, Győrött, Mehlschmidt J., Hadház, Farkas Odón, Hajós, Martinovich J. Hatzfeld, Holcz Matyas H.-M.-Vásárhely, Bereczk Péter, Kiss Gyula, Nemeth L. Holics, Mülbauer R. J., Homona, Szekerák Ambrus, Hosszúfalva, Jekelius G. Hosszú-Pályi, Sárosy Imre, Huszt, Keresztes József, Igló, Gärtner Ealmán, Ipolyság, Berkó István, Jászberény, Merkl J., Csaba, Horváth Kálmán, Kalocsa, Horváth Károly, Káloz, Jöges Antal, Kápolna, Egerlaud K., Kápolnás-Nyék, Hankóczy E. Kaposvár, Czöllner, Pataky Andor, Kapuvár, Vavreskay János, Karánsebes, Müller J., Ristic, Kassa, Gallik Géza, Mogy Gusztáv, Molnár Lipót, Wandraschek Károly, Keckemét, Katona, Molnár, Farkas J. Bódogh F. Kékes, Scheint A. Késmárk, Geuersich Karoly.